

ВЛИВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА ЗГУРТОВАНІСТЬ ГРУПИ ЗДОБУВАЧІВ

С. Н. Алімов

Херсонський державний університет, alimov.semyon@icloud.com

Науковий керівник: кандидатка психологічних наук, доцентка

О. В. Шелестова

Постановка проблеми. Проблема впливу дистанційного навчання на згуртованість групи здобувачів вищої освіти виникає в контексті широкого розповсюдження онлайн-форматів навчання, спричиненого технологічним розвитком та світовими подіями, такими як пандемія COVID-19. Цей перехід до дистанційного навчання ставить під загрозу традиційні методи формування згуртованості студентських груп, яка вважається ключовим фактором успіху в навчанні та соціальному адаптуванні студентів.

Метою статті є теоретичне дослідження впливу дистанційного навчання на згуртованість групи здобувачів.

Виклад основного матеріалу. Проведення основного навчального матеріалу за допомогою дистанційних технологій було сприйнято багатьма студентами з позитивним настроєм, оскільки такий формат навчання дозволяє заощадити час на поїздки до навчального закладу та збори, а також використовувати різноманітні інтернет-ресурси для більш ефективного засвоєння матеріалу. Це, безперечно, має свої переваги, зокрема, поліпшення якості освіти та доступ до різноманітних ресурсів для засвоєння знань. Однак важливо відзначити, що надмірне використання цих можливостей може вплинути на психологічний стан студентів негативно.

У зв'язку з пандемією вплив такої форми навчання став ще більш негативним, ніж за відсутності вірусу. Виявляється це в тому, що тепер на вулицю вийти набагато рідше вдається через брак часу. Викладачі стали задавати значно більше завдань для засвоєння матеріалу; враховуючи той факт, що у учнів і так достатня кількість дисциплін, то кожен студент почав витрачати набагато більше

часу на виконання самостійної роботи. До відсутності пандемії обсяг завдань у міру дозволяв приділити час і власного дозвілля, рекреації [4].

Ще одним проявом такого впливу стрес. Причому стрес не лише загалом від ситуації з вірусом, а й від зміни форми навчання зокрема. Учні вишів звикають до викладачів, до їхньої манери подачі інформації та до атмосфери, яку вони створюють для них. Тепер же, через ситуацію, що склалася, студентам не приносить задоволення протягом 5-6 годин поспіль дивитися на екрани комп'ютерів і телефонів на заняттях. Це може бути пов'язане з мисленням студентів, яке звикло до того, що викладач пояснює незрозумілі моменти у «реалі», а зараз треба в усьому розбиратися самостійно, і це не завжди вдається. Крім того, найчастіше «слабкий» інтернет джерелом стресу, коли студент за незалежними від нього обставинами не може бути присутнім на заняттях і його відзначають як відсутнього, що може спричинити подальші відпрацювання. Таке почуття напруги виникає з багатьох причин, але з цим обов'язково треба впоратися. В першу чергу потрібно максимально адаптуватися до умов, що змінилися. Більше того, важливо зрозуміти дистанційне навчання у зв'язку з пандемією тимчасові заходи і необхідно пережити його без негативних для себе наслідків [1].

В умовах пандемії та вжитими обмежувальними заходами останнім часом активно розвиваються різні форми дистанційного навчання. Повністю або частково навчальні заклади періодично використовують дистанційний формат викладання навчального матеріалу. Нові умови зажадали не лише зміни принципів викладання, а й вплинули на якість успішності студентів.

Поняття дистанційного навчання передбачає використання комп'ютерних та телекомунікаційних технологій в умовах віддаленості викладачів та студентів. Безумовно багато викладачів зазнавали великих труднощів, особливо спочатку, під час переходу «в онлайн» [5].

Багато учасників дистанційного навчання погоджуються з очевидними його позитивними рисами: доступність та інтерактивність навчального матеріалу, зосередженість та залученість до навчального процесу (за бажання).

Як недоліки дистанційного навчання викладачі відзначають проблеми із включенням усіх студентів до обговорення або взагалі відсутність будь-якого зворотного зв'язку, а також практично неможливість адекватної оцінки ступеня залученості та перевірки достовірності знань учнів. Існує достатньо інструментів для того, щоб вирішити якісь завдання, тест, не маючи при цьому реальних знань. З іншого боку, студентам найчастіше самотійно доводиться освоювати нові теми, оскільки на даний момент ще немає стандарту проведення дистанційних занять, відповідно до яких можна визначити їхню якість. При цьому заняття, спрямовані на набуття практично навичок, складно проводити дистанційно. На жаль, багато студентів, які навіть раніше успішно навчалися, не змогли бути успішними в навчанні дистанційної форми.

Багато дослідників останнім часом займаються вивченням питання про якість і можливості, переваги і недоліки дистанційної освіти, а також аналізують ставлення студентів і викладачів до обмежень, що виникли в умовах пандемії [2]. Більшість студентів, звичайно ж, розуміють необхідність вимушеної самоізоляції для попередження поширення захворюваності на COVID-19.

Вплив дистанційного навчання на згуртованість групи здобувачів вищої освіти стає особливо актуальною темою в контексті глобальних змін в освітньому просторі, викликаних технологічним розвитком та необхідністю адаптації до нових умов через пандемію COVID-19. Згуртованість групи має вирішальне значення для академічної успішності, соціального самопочуття студентів та їх загального розвитку. Однак перехід на дистанційне навчання поставив під загрозу традиційні механізми формування згуртованості, оскільки фізична віддаленість обмежує можливість особистісних контактів між студентами, що сприяє розвитку міцних соціальних зв'язків та відчуття приналежності до групи. Відсутність щоденної взаємодії у фізичному просторі університету ускладнює співпрацю та комунікацію, які є ключовими для академічного та соціального розвитку [3].

Також, дистанційне навчання може обмежувати емоційну підтримку та розвиток відчуття спільноти серед студентів, оскільки віртуальне середовище не

завжди сприяє глибоким емоційним зв'язкам. Різноманітність досвіду студентів, зумовлена різним доступом до технологій та інтернету, а також життєвими обставинами, може створювати додаткові виклики для згуртованості групи, спричиняючи нерівність у можливостях участі в навчальному процесі та спілкуванні.

Висновок. Хоча дистанційне навчання відкриває нові можливості для доступу до освіти та гнучкості навчального процесу, воно також ставить перед освітніми закладами та студентами виклики щодо збереження згуртованості та ефективної взаємодії в онлайн-середовищі. Важливо розробляти та імплементувати стратегії та практики, спрямовані на підтримку соціальної взаємодії та співпраці між студентами, щоб підтримувати та розвивати згуртованість групи в умовах дистанційного навчання.

Література:

1. Літовченко Б. В. Дистанційне навчання як організаційна інновація. Вісник Академії митної служби України. Сер. : Економіка. 2021. № 1. С. 100.
2. Полотай О. І. Визначення ефективності освітнього проекту запровадження дистанційного навчання у вищих навчальних закладах. Вісник Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. 2019. № 7. С. 119.
3. Рябцев В. В. Перспективи використання технологій мультимедіа у дистанційному навчанні військових фахівців. Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони. 2021. № 3. С. 61.
4. Філіпович В. М. Експериментальне вивчення згуртованості студентських груп у сумісній навчальній діяльності. Освіта та розвиток обдарованої особистості. 2016. № 5. С. 21.
5. Шуневич Б. І. Популяризація дистанційного навчання в освітніх закладах України. Вісник Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. 2019. № 7. С. 299.